

RAPPORT

Scenario's - Definitief

Omgevingsvisie Deurne 2050

Klant: Gemeente Deurne
Referentie: BK8975-RP-0003
Status: A4/C02
Datum: **04 december 2025**

HASKONING NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
E-mail: info@haskoning.com
Website: haskoning.com

Titel document:	Scenario's - Definitief
Ondertitel:	Omgevingsvisie Deurne 2050
Referentie:	BK8975-RP-0003
Uw kenmerk	Click or tap here to enter text.
Status:	A4/C02
Datum:	04 december 2025
Projectnaam:	BK8975
Projectnummer:	BK8975
Auteur(s):	LM, FN, MW, MR

[Click here to enter text.](#)

Datum: 4 december 2025

Goedgekeurd door: CH

Datum: 4 december 2025

Classificatie: Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. Haskoning Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van Haskoning Nederland B.V. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat. Dit document kan zijn opgesteld met behulp van kunstmatige intelligentie (AI); alle door AI gegenereerde inhoud is beoordeeld en gevalideerd door onze experts.

Inleiding

Het doel van scenario's voor een omgevingsvisie

De in dit document beschreven concept scenario's zijn onderdeel van het proces van totstandkoming van de omgevingsvisie van gemeente Deurne. Daarbij is de planhorizon op 2050 gezet, we kijken 25 jaar de toekomst in. Ter kennisgeving worden de scenario's ook opgenomen in de omgevingsvisie. Het doel van het gebruik van scenario's bij het opstellen van een omgevingsvisie is om verschillende mogelijke toekomstbeelden te verkennen. Door scenario's te maken, kunnen we zien hoe bepaalde keuzes of trends doorwerken in de fysieke leefomgeving. In de scenario's worden daarom bewust de 'hoeken van het speelveld' opgezocht. De scenario's zijn in deze zin ondersteunend: ze maken abstracte beleidskeuzes concreter en visueel en nodigen uit tot gesprek. Ze nodigen uit om buiten bestaande kaders te denken, wat leidt tot nieuwe oplossingen en een bredere blik op ruimtelijke kwaliteit. Een scenario is daarmee geen visie. De scenario's helpen om een omgevingsvisie op te stellen.

De scenario's worden getoetst in een omgevingseffectrapportage (OER) en zijn daarmee een belangrijke tool voor gemeenten om strategisch en adaptief te plannen.

Het blijft niet bij scenario's. De volgende stap in het proces is het opstellen van het voorkeursalternatief, dat gebruikt maakt van (delen van) scenario's en zich richt op een goede, onderbouwde balans van alle ruimtelijke thema's die spelen binnen de gemeente.

Hoe komen de Deurnese scenario's tot stand?

De scenario's voor de omgevingsvisie Deurne blijven dicht bij de al ontwikkelde verhaallijnen zoals ze zijn vastgelegd in het Koersdocument. Ook is goed gekeken naar achterliggende documenten als het Ontwikkelperspectief De Peel uit 2023 of "Het Verhaal van Deurne" dat begin dit jaar door West 8 is opgesteld. De eerste ruwe scenario's zijn ambtelijk besproken op 5 november jongstleden. De vijf Deurnese Waarden zijn terug te vinden in de scenario's, we beschrijven hoe de tien pijlers in elk scenario zijn meegenomen.

Ten opzichte van de eerder geformuleerde verhaallijnen in het Koersdocument is het thema 'schaalsprong' toegevoegd. Bij elk van de scenario's wordt de groeiambitie van de gemeente geformuleerd, waarin onderscheid wordt gemaakt in kwantiteit (grootte van de groei) en hoe deze ingevuld wordt.

Van drie scenario's naar één voorkeursalternatief

Dit document over de concept-scenario's is een tussendocument waarop we graag reacties ontvangen op 3 december tijdens de informele raadssessie. Tegelijkertijd starten we dan met de voorbereidingen voor het opstellen van een "voorkeursalternatief op hoofdlijnen". De aftrap willen we graag met u tijdens de informele raadssessie maken. Op basis van de hier uiteengezette scenario's onderzoeken wij met u samen hoe dat eerste voorkeursalternatief eruit zou kunnen zien. Een week later bespreken wij een eerste versie van het "voorkeursalternatief op hoofdlijnen" met een grote ambtelijke delegatie. En in nog geen twee weken tijd ronden wij dit af tot een tussentijds product dat behandeld zal worden in de laatste raadsvergadering van de huidige gemeenteraad, op 10 februari 2026.

Dat is allemaal erg snel en daarbij kan het zijn dat nog niet alles op een juiste wijze in het voorkeursalternatief is meegenomen. We nemen daarom de tijd om in het eerste kwartaal van 2026 met u maar ook met de Deurnese samenleving het voorkeursalternatief verder uit te werken. Dit gebeurt zorgvuldig, onderbouwd door de OER in een participatief proces. Zo lukt het om voor de zomer van 2026 een ontwerp omgevingsvisie en OER Gemeente Deurne 2050 op te leveren.

Scenario A: Vooruitstrevend slim agrarisch

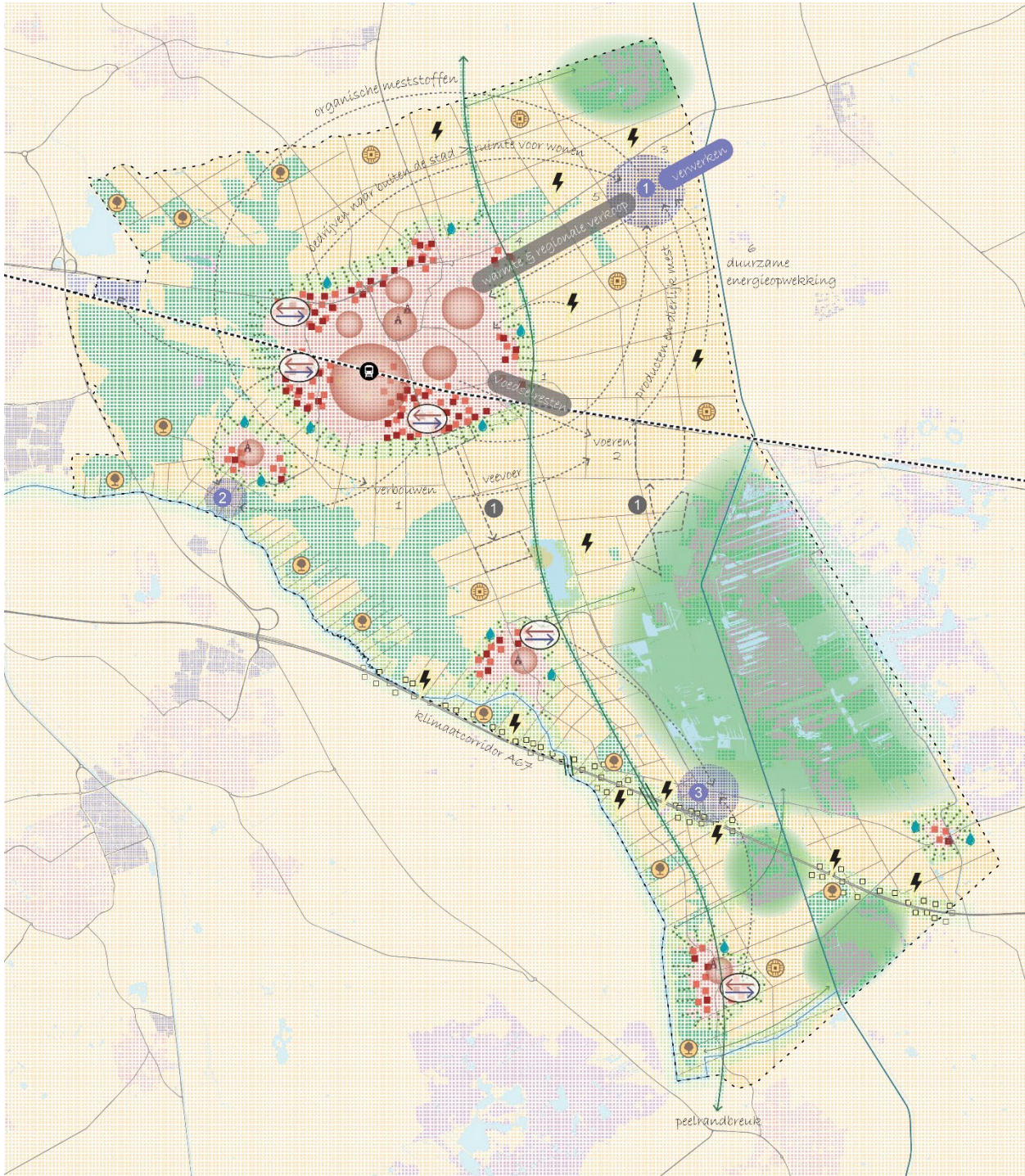
We bevinden ons in 2050. Deurne staat bekend om zijn productieve gronden en lange agrarische traditie, haar pionierende rol daarin. In dit scenario leggen we daar de nadruk op, al komen ook andere aspecten in dit scenario tot uitdrukking.

Die traditie van pionieren, uitvinden en hard werken houden we vast en dat zetten we centraal, samen met gezond leven en gezonde voeding. Dat zegt ook iets over hoe we verder willen met het buitengebied. Agrariërs en alle overige ondernemers dagen we uit ook echt aan die gezonde samenleving bij te dragen, door te innoveren en met elkaar een toekomstbestendig model voor de Deurnese landschappen te ontwikkelen. Landbouw speelt daarbij een centrale rol, waarbij we uitgaan van het oplossingsgerichte vermogen van de sector ondersteund door de kennishubs om ons heen (Greenport, Brainport). Een gezonde leefomgeving voor alle inwoners van Deurne en tegelijkertijd streven we naar solide kansen voor de landbouw waarbij ruimte blijft bestaan voor hoge productiviteit en efficiëntie. Er zijn diverse gewassen en veeteelt aanwezig en er is ingezet op het ontwikkelen van een biobased- industrie en economie. Daarvoor zien we in het buitengebied ook kansen door een plek aan te wijzen voor een circulair werklandschap dat slimme relaties met omringende agrarische bedrijven aangaat, maar ook met ondernemers uit de dorpen. De gemeente ondersteunt het onderhouden van netwerken tussen deze ondernemers en dat levert steeds meer bijzondere samenwerkingen op. Pionieren en doen is het motto. Het landbouwareaal is zo groot mogelijk gebleven en er zijn weinig andere grootschalige functies in het buitengebied aanwezig. Het agrarisch gebruik draagt bij aan het herkenbaar in stand houden van de zes toplandschappen van de gemeente Deurne.

We onderzoeken alle mogelijkheden om de band tussen boer en burger te versterken, bijvoorbeeld door te stimuleren dat mensen rechtstreeks bij de boer hun boodschappen kunnen doen. Zo streven we naar samenhang in Deurne, de gemeenschappen blijven herkenbaar en hecht.

In dit scenario geven we de natuur niet op. We zetten alles op alles om bij te dragen aan de grote uitdagingen als het terugdringen van stikstofdepositie en het tegengaan van watertekorten. We zijn echter zuinig omgesprongen met de ruimte en dat betekent dat in de gemeente beperkt nieuwe recreatie- of natuurgebieden zijn ontwikkeld. Ook om de kernen heen houden we de uitloopruimte voor bewoners beperkt. Zuinig met ruimte omspringen houdt ook in dat we flink hebben geëxperimenteerd met kavelruil. Agrarische erven die vrijvallen in het buitengebied worden opgeruimd en omgevormd tot akker- of weidegrond. De extra vierkante meters die dat oplevert wordt bij de dorpsranden weer toegevoegd als bouw- en ontwikkelgrond voor het dorp. Datzelfde uitruilen zetten we ook in voor het uitplaatsen van bedrijven in de bebouwde kom die een grote negatieve impact hebben op nabijgelegen woonbuurten of bedrijven in de buurt van gebieden met een belangrijk klimaatadaptieve functie, zoals waterberging. Voor deze bedrijven zien wij goede kansen binnen het circulaire werklandschap.

Deurne groeit ook in dit model maar geleidelijk, omdat we geen grote uitbreidingen voor woningbouw in het buitengebied voorzien. Nieuwe inwoners voelen zich thuis en waarderen de bijzondere identiteit van de Peeldorpen en buurtschappen. Zij wonen dan ook vooral in de bestaande kernen, die een hogere dichtheid hebben gekregen. Dit zie je het beste terug rondom het station van Deurne, waar nu enkele hoge gebouwen te vinden zijn. Ook zijn alle kernen een beetje groter geworden door het toevoegen van enkele straatjes richting het buitengebied door uitruilkansen die de gemeente heeft opgepakt. Je beleeft daardoor geen harde grens tussen het bebouwde en het buitengebied, maar je loopt langzaam een groen landschap in die het agrarische gebied scheidt van het dorp. Met de bewoners in de kernen is in samenspraak hard gewerkt aan de geleidelijke invoer van meer duurzame mobiliteit, het STOMP-principe is daarbij het uitgangspunt. In 2040 verwachten we met dit scenario uit te komen op een bevolking van circa 40 – 45 duizend inwoners. In 2050 zijn we dan, afhankelijk van de kansen die het buitengebied biedt, iets meer richting de ongeveer 50 duizend inwoners doorgesgroeid. We groeien daarmee geleidelijker dan in de andere scenario's. Zo werken we aan een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale ruimtelijke ontwikkeling.

Scenario A: Vooruitstrevend slim agrarisch

Legenda

Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken

- Versterken identiteit agrarische karakter.
- Peelrandbreuk zichtbaar maken in het landschap als groene recreatieve verbinding met vertakkingen naar natuurzones.
- Het zuidelijk beekdal verruimen en beleefbaar maken.

Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

Maximaal inbreiden

- Impressie lage dichtheid woningbouw.
- Impressie hoge dichtheid woningbouw.
- Impressie verdichten en vernieuwen.

Ruimte door ruilverkaveling

- Impressie leegstaande (vervallen) erven in het buitengebied transformeren tot agrarisch gebied en vervolgens creëren we extra woonruimte langs de kernen.
- Binnenstedelijke overlast gevende bedrijven worden buiten de kernen geplaatst waardoor in de kernen ruimte vrijkomt voor nieuwe woningen, lichte werkvormen of andere voorzieningen.

Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

- Agrarisch gebied met karakteristiek open landschap waarbinnen schaalvergroting kan plaatsvinden. De bruine lijnen op de kaart geven een gevoel van schaal.
- De zuidelijke beekdalen vormen groene linten door het gebied, waar recreatie mogelijk is, water wordt vastgehouden en natuurlijke oevers zorgen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.
- Om de kwetsbare natuurgebieden heen komt een bufferzone voor natuurbescherming en natuurherstel.

Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

Duurzaam agri-food systeem met zero-waste beleid. Zoveel mogelijk kleine kringlopen maken. Zo is er een impressie ingetekend op de kaart (weergegeven met de grijze pijlen):

- Veevoer regionaal verbouwen en aanvullen met regionale reststromen bijvoorbeeld voedselresten vanuit de kernen.
- Regionaal veevoer (beschreven als bij stap 1) gebruiken voor het voeren van dieren in de veehouderijen.

- Het regionaal verwerken van mest uit de veehouderijen op het biobased industrieterrein (zie regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven). Dit kan omgezet worden in organische meststoffen voor de akkerbouw (waar weer veevoer van geproduceerd kan worden).
- D.m.v. biogasinstallaties kan de mest ook warmte en energie opleveren voor de kernen.
- Verwerking van landbouwproducten en regionale verkoop.
- Noodzakelijke energie duurzaam en regionaal opwekken. Bijvoorbeeld kleinschalige windparken en/of het benutten van staldaken en glastuinbouw (door schaalvergroting is dit een grotere oppervlakte).

Klimaatcorridor langs de A67

- Klimaatcorridor groene zone met duurzame energieopwekking.

Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

- Impressie: hightech boerderijen met de nieuwste innovaties om stallen gezonder te maken, verminderen van ammoniak en geur en het verbeteren van de luchtkwaliteit buiten en in de stal zelf. Het verbetert de gezondheid van mens en dier.
- Om de kernen heen komt een natuurzone, een compacte groene rand als overgangszone richting landbouw. Hier kan ook water opgevangen worden. Hierdoor ontstaat een gezond stad en dorp klimaat en kan er dichtbij huis gerecreëerd worden.

Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

- Biobased industriecluster met o.a.:
 - Voedselverwerking van producten uit de regio, verpakken en regionale verkoop.
 - Biogasinstallaties voor het verwerken van mest en omzetten naar energie en warmte voor de kernen. Onderdeel van kringlooplandbouw zie Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen.
- Nieuwe werklocatie Deurne en Vlieden
- Nieuwe werklocatie Liessel-Neerkant-Helenaveen

Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

- Impressie agroforestry. Met name gelokaliseerd aan de westzijde rond bestaande bossen, langs het brede beekdalprofiel en in de klimaatcorridor.
- Impressie vitaal agrarisch gebied door ruilverkaveling, innovatie en schaalvergroting.

Hieronder worden per Deurnese pijler de leidende principes beschreven voor dit scenario.

De eerste pijler is een basispijler die vanzelfsprekend in alle scenarios terugkomt. Dit is de pijler *“Een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale RO.”*

Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken

De identiteit van Deurne komt naar voren doordat we inzetten op het agrarische karakter van de gemeente. Gemeenschappen ontstonden op plekken waar grond is ontgonnen voor landbouw. Hier komt de echte Deurnese identiteit vandaan, met alle verhalen en cultureel erfgoed dat erbij hoort. De landbouw is ook goed zichtbaar in het landschap. We versterken de identiteit alleen maar door boer en gemeenschap samen te brengen. De Peelrandbreuk, bepalend voor het Deurnese (en Brabantse) landschap, wordt zichtbaarder in het landschap door ecologische en recreatieve verbindingen hierlangs te leggen.

Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

Om zoveel mogelijk ruimte te behouden voor de landbouw, bouwen we eerst binnen het bestaand stedelijk gebied. Hierdoor blijft het landbouwareaal zoveel mogelijk intact en wordt de landbouw niet beperkt. We zetten in op een wat hogere dichtheid dan gebruikelijk voor kern Deurne, zodat de beoogde schaa sprong behaald kan worden. Door in hogere dichtheden te bouwen, sluiten we ook aan bij de veranderende woningbehoefte vanuit senioren, eenpersoonshuishoudens en migratie.

Voor het toevoegen van woningen volgt gemeente Deurne een stappenplan. De voorkeursvolgorde is (1) vernieuwing; (2) verdichting; en (3) uitbreiding. Gezien binnenstedelijk bouwen planologisch vaak wat complexer is, zorgen we ervoor dat we ruim op tijd beginnen met het doorlopen van planologische procedures, zodat alle gewenste woningen gebouwd kunnen worden voor 2050. Samen met het bouwen in hogere dichtheden, worden er tegelijkertijd voorzieningen voor de nieuwe inwoners van de gemeente toegevoegd, hierdoor kunnen oude en nieuwe bewoners elkaar ontmoeten. We creëren een aantrekkelijk en gemengd woonmilieu, waar mensen zich graag willen vestigen.

Uitbreiding van de bebouwde kom gebeurt door het toevoegen van de oppervlakte van een vrijgeval len agrarisch erf in het buitengebied. De oppervlakte van de erfgronden in het buitengebied transformeren we tot landbouwareaal. Bebouwing wordt verwijderd. Op die manier ‘ruilen’ we agrarische erven en woonerven met elkaar en krijgt de landbouw meer ruimte om te verduurzamen.

Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

In 2050 is het landschap van Deurne robuust en veerkrachtig, met een ecologische structuur die natuur en water centraal stelt. De beekdalen vormen groene linten door het gebied, waar water wordt vastgehouden en natuurlijke oevers zorgen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. Deze beekdalen zijn niet alleen functioneel, maar ook beleefbaar: ze bieden ruimte voor natuurontwikkeling en dragen bij aan een gezonde leefomgeving. De watergangen en bermsloten worden ook ingezet om het stedelijk gebied waterrobuust te maken. Om kwetsbare natuurgebieden te beschermen komt er een compacte bufferzone voor natuurbescherming en -herstel en waterberging.

De Peel is herkenbaar gebleven als een uniek landschap met zijn karakteristieke wijstgronden en openheid. Hier is de invloed van de agrifoodbusiness subtiel zichtbaar: landbouwbedrijven werken steeds meer circulair en natuurinclusief.

Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

De toplandschappen van Deurne blijven zichtbaar en herkenbaar, ook als landbouw daar een onderdeel van is. Waar mogelijk versterken we deze gebieden. We gaan efficiënt om met het landschap: op plekken waar gronden niet geschikt zijn voor de landbouw, kijken we naar een combinatie van recreatie en energie. De voorkeur gaat uit naar windenergie; kleinschalige windparken kunnen dan landschappelijk ingepast worden. Bovenop parkeerterreinen bij bedrijven worden zoveel mogelijk zonnepanelen geplaatst. Ook worden andere locaties gezocht waar zonnepanelen bovenop huidige bebouwing kunnen worden toegevoegd, om zo ruimte in het landschap te besparen maar wel groene energie op te wekken. Om Deurne

en de andere kernen heen komt een compacte groene rand. Deze dient als uitloopzone tussen het dorp en het agrarisch gebied. Inwoners kunnen hier wandelen, de hond uitlaten, recreëren en elkaar ontmoeten. Zo genieten de inwoners van Deurne en de andere kernen optimaal van de natuur, dichtbij huis.

Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

Deurne kiest bewust voor een ontwikkeling waarin het van oudsher agrarische landschap als gezonde leefomgeving centraal staat. De groei van de gemeente is geleidelijker dan bij de andere scenario's. Nieuwe bouwplannen kennen een hogere dichtheid dan de gemeente gewend is, maar hebben ook ruimte voor groen en water. Zo ontstaat een klimaatadaptieve omgeving die biodivers is en bijdraagt aan schone lucht en het welzijn van inwoners. Doordat we meer de hoogte in bouwen, blijft er grond beschikbaar voor klimaatadaptatiemaatregelen. De goede luchtkwaliteit wordt ook versterkt doordat meer bedrijven circulair gaan werken. Gezond leven en gezonde voeding worden actief gestimuleerd door het opzetten en toegankelijk maken van korte, lokale voedselketens. Inwoners hebben toegang tot lokaal en duurzaam geproduceerd voedsel en komen (weer) in contact met de boeren bedrijven in hun buitengebied.

Er is aandacht voor water: de inrichting is klimaatrobust, met mogelijkheden om water op te vangen, langer vast te houden en hittestress te verminderen. Het bestaande groen wordt kwalitatief verbeterd en er komen extra plekken om buiten te bewegen. Zo ontstaat een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving die uitnodigt tot ontspanning en activiteit. Bij alle huidige en toekomstige plannen streven we naar het voldoen aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor luchtkwaliteit, geluid en fijnstof. Door hightech boerderijen kunnen we dit ook waarmaken.

Sociaal-economisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten

Op gronden die minder geschikt zijn voor landbouw zoeken we naar slimme combinaties die het landschap versterken. Kleinschalige recreatie kan hier een aanvullende functie krijgen, bijvoorbeeld wandelpaden of natuurgerichte activiteiten die aansluiten bij de omgeving en de lokale gemeenschap. Via deze wandelpaden kan je ook het agrarisch landschap beleven. Om dit te realiseren, werken we samen met lokale agrariërs om de mooiste paden aan te kunnen leggen voor wandelaars. We zetten in op functies die passen bij het gebied, zoals educatie over natuur en landbouw of kleinschalige verblijfsvoorzieningen. De nadruk ligt niet op grootschalige toeristische ontwikkeling, maar op een bescheiden invulling die past bij de omgeving en de lokale gemeenschap. Zo blijft het landschap leidend, terwijl recreatie en toerisme op een verantwoorde manier bijdragen aan economische vitaliteit en een gezonde leefomgeving.

Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

Deurne kiest bewust voor kwaliteit boven kwantiteit. De gemeente werft geen nieuwe bedrijven actief maar faciliteert wel enkele thematische locaties zoals het circulair werklandschap. De focus ligt op het versterken van bestaande (familie)bedrijven, met name in de maakindustrie waar men trots op is, en op duurzaamheid. Voorbeelden van sectoren waar deze bedrijven zich in bevinden zijn zorg, bouw, prefabricage, voedselverwerking en agrarisch gerelateerde bedrijvigheid. Deze ondernemingen, vaak al decennialang verankerd in de gemeente, bewegen mee met de tijd: ze werken circulair, gebruiken schone energie en dragen bij aan een gezonde leefomgeving. Waar mogelijk stellen ze zich open voor bezoekers om lokale ambachten én innovaties te laten zien.

Het bedrijfsleven in gemeente Deurne draait om vakmanschap en duurzaamheid. Nieuwe bedrijvigheid wordt alleen toegelaten als deze past bij het karakter van de gemeente en waarde toevoegt voor inwoners. Een thematisch bedrijventerrein kan hierin een sleutelrol spelen: als brug tussen Brainport en Greenport, als invulling van de regionale programmeringsafspraken en als locatie voor het uitplaatsen van binnenstedelijke bedrijven. Zo blijft Deurne toekomstbestendig zonder haar identiteit te verliezen. We zien een mogelijkheid voor een thematisch bedrijventerrein (agrologistiek) op een kleine locatie nabij de afslag Liessel centraal gelegen tussen de drie kernen Helenaveen, Liessel en Neerkant. De komst van zo'n thematisch bedrijventerrein en het versterken van huidige bedrijven zorgt dat er genoeg werkgelegenheid

en ontwikkelingskansen zijn in de gemeente voor de inwoners. Zo profiteren ook de inwoners van de schaa sprong.

Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

De invloed van de agrifoodbusiness is aanwezig, maar op een manier die het landschap respecteert. Bedrijven werken in 2040 haast volledig en in 2050 volledig circulair en natuurinclusief, met kleinschalige en landschapsvriendelijke voorzieningen. Dit innovatieve gedachtegoed is nodig om een duurzame toekomst voor Deurne mogelijk te maken. Tegelijkertijd blijft het van belang dat we meedenken en bijdragen aan haalbare businesscases voor de agrariërs van de gemeente, voor zover we die positie als gemeente kunnen pakken.

De gronden van de gemeente zijn goed in te zetten voor diverse vormen van boslandbouw (agroforestry) die vanwege klimaatverandering steeds meer een oplossing gaan zijn om de teelten die we kennen voort te zetten, nu in combinatie met houtgewassen. Daarnaast wordt regeneratieve landbouw toegepast om de bodemkwaliteit te herstellen en water beter vast te houden. Waar het kan zoeken we naar vormen van landbouw waarbij ook het contact met dorp en regio sterker wordt, agrariërs vol onderdeel worden van de lokale gemeenschap.

Verschillende vormen van kringlooplandbouw zijn in dit scenario uit te rollen: innovaties in grondbewerking, nieuwe teelten en extensieve landbouw bieden kansen voor een toekomstbestendig systeem. Met deze nieuwe vormen van landbouw worden er ook zeer weinig tot geen pesticiden gebruikt. Op dekzandruggen worden productiebossen aangeplant in combinatie met agroforestry, ten behoeve van de biobased industrie. De inzet van dit scenario is het landbouwareaal zo groot mogelijk te houden en daarbinnen nauwelijks ruimte te bieden aan functies die de ontwikkeling van duurzame landbouw in de weg staan.

Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves

Het uitgangspunt voor mobiliteit in de gemeente Deurne is het STOMP-principe (van stappen, trappen, OV, mobiliteitsdiensten naar privéauto). Dat past goed bij de compact gehouden kernen. Door het STOMP-principe te volgen maken we goed afgewogen keuzes over de manier van verplaatsen binnen de gemeente. We stimuleren dat de kern Deurne duurzaam bereikbaar is en voor de kleine kernen zetten we in op stille, actieve vervoersmiddelen, die ook nog eens bijdragen aan de gezondheid van de bewoners. We creëren mobiliteitshubs, met elektrische deelauto's- en fietsen bij OV-knooppunten zodat ook vanuit de kleine kernen de rest van de gemeente en regio bereikbaar zijn. Bedrijven, gemeente en bewonersgroepen investeren hier gezamenlijk in, ieder op eigen niveau. Fiets- en wandelroutes worden verbeterd en uitgebreid, zodat de verschillende dorpen in Deurne elkaar goed kunnen vinden en bereiken. Met de nieuwe infrastructuur vormt de A67 geen barrière meer voor wandelaars en fietsers. Nieuwe wijken worden zoveel mogelijk autoluw ingericht. De huidige infrastructuur wordt veilig ingericht voor de groei van (agrarische) bedrijvigheid. Dat houdt in dat voor de wegen waar het nodig is, fietspaden los komen te liggen en goede verlichting wordt aangelegd. Zo kan iedereen veilig op bestemming komen, of dat nou werk, school of de winkel is.

Scenario B: Deurne als hart van de regio

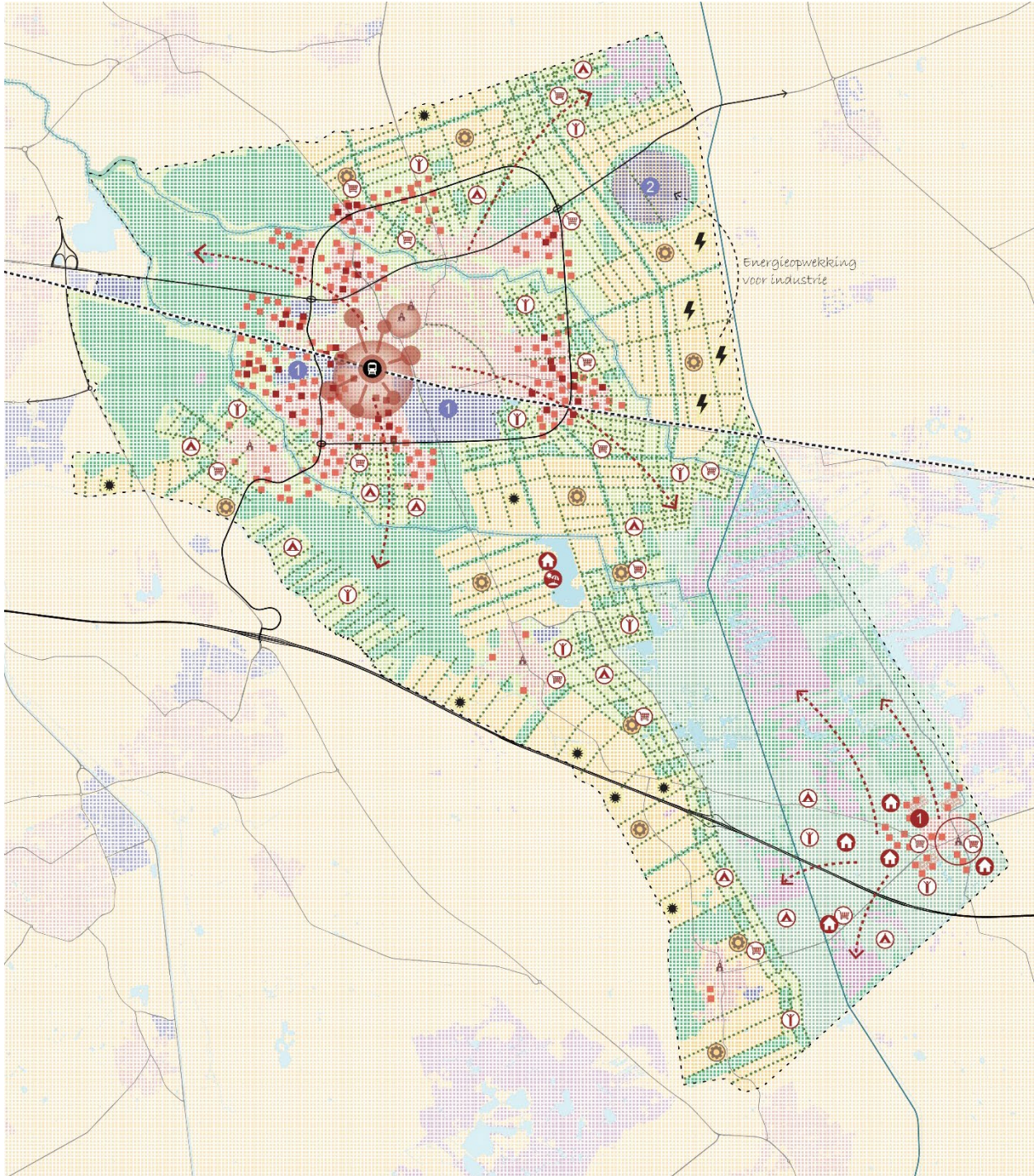
We bevinden ons in 2050. De bevolking van Deurne is flink doorgegroeid, de schaalsprong zoals die in 2025 werd genoemd is ook helemaal gerealiseerd in 2040 en de bevolking van de gemeente is gegroeid tot ruim 50.000 inwoners. De laatste 10 jaar tot aan 2050 is gekozen voor een rustiger ontwikkeling van Deurne om zo te werken aan het laten rijpen van het nieuwe vergrote Deurne, op ruimtelijk en op sociaal economisch vlak. Deurne groeit nog in deze laatste 10 jaar, maar minder hard. Zo is Deurne nu uitgegroeid tot een dorp met stadse fratsen.

De gemeente staat bekend om haar veelzijdige economie en succesvolle samenwerkingen met onder andere Eindhoven en Venlo. Er is hier een goede woon-werk balans, zoals die in 2025 ook al bestond. Naast het aantal inwoners is dus ook het aantal banen evenredig maar flink meegegroeid. De schaalsprong is ook in werkgelegenheid gemaakt. Daarvoor heeft Deurne naast haar reguliere economische beleid waarbij alle aandacht is voor haar eigen ondernemers en inwoners ook de blik naar buiten gericht op zoek naar nieuwe economische kansen en nieuwvestigings voor de gemeente.

Inwoners van Deurne vinden werk in Deurne of in de regio en steeds meer bedrijven vinden Deurne een geschikte plaats om zich te vestigen. Dankzij een slimme benutting van ruimte is de kern Deurne vooral verticaal gegroeid: compacte woon-werkcampussen en hoogbouw rond het station zorgen voor een mix van wonen, werken en mobiliteit. Frequent trein- en busverkeer en een nieuwe rondweg zorgen voor een uitstekende bereikbaarheid en nabijheid. Het STOMP-principe zit de Deurnese samenleving inmiddels in het bloed. Daarbij is de openbare ruimte inclusief, elke burger kan zijn weg goed vinden. En dat is goed voor de levendigheid van de kernen en het bouwen aan hechte gemeenschappen. Al wandelend en fietsend stop je nu eenmaal eerder om even een praatje te maken met een bekende. De samenleving van Deurne is uitgegroeid tot een sterk netwerk van betrokken mensen. Door de schaalsprong voor wonen en werken samen op te laten lopen is Deurne in 2050 uitgegroeid tot een vitaal kloppend hart binnen de regio.

De kern Deurne heeft een concentratie aan voorzieningen en deze dragen bij aan de leefbaarheid van de kleine kernen rondom. De campussen geven op een moderne manier vorm aan de ontwikkeling van hechte gemeenschappen waarin men op een natuurlijke wijze zijn of haar buurtgenoten regelmatig ontmoet. Men ontmoet elkaar ook in het buitengebied, dat nu deels is getransformeerd tot uitloophet gebied voor de gegroeide bevolking. Er zijn dan ook meer ondernemers in het buitengebied actief op het gebied van recreatie en toerisme, landschapsbeheer en energieopwekking en -opslag. De schaalgrootte is zoveel mogelijk passend bij de toplandschappen van Deurne, Deurne behoudt haar bourgondische karakter. De kleinschalige recreatie draagt bij aan het behoud van cultuurhistorische elementen en het onderhoud van de toplandschappen. Daar waar ruimte was, is het groenblauwe raamwerk binnen de gemeente versterkt. Ook de natuurwaarden profiteren van deze aanpak en verdroging is een minder grote uitdaging dankzij een goed doordachte balans van natte met elkaar verbonden natuur- en recreatiegebieden. Zonering zorgt op de kwetsbaarste plekken voor de rust die de natuur daar nodig heeft. Rondom de bedrijventerreinen liggen groene buffers die landschappelijke kwaliteiten waarborgen, hier is ruimte voor opvang van water.

Het maakt Deurne tot een dynamische dorpse stad met veel ruimte voor beweging en voor innovatie, waarmee we de traditie van pionieren en hardwerken voortzetten en ruimte hebben geboden voor Deurnes succes – succesvolle pioniers willen we graag in de gemeente houden. Zo werken we aan een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale ruimtelijke ontwikkeling.

Scenario B: Deurne als hart van de regio

Legenda

Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

Maximale groei. Ontwikkelingen met name rond de nieuwe randweg in Deurne en kleinschalig recreatief cluster Helenaveen.

- Impressie lage dichtheid woningbouw.
- Impressie hoge dichtheid woningbouw.
- Impressie verdichten en vernieuwen.

Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

Meer ruimte langs de beken in en rondom Deurne. Deze zijn beleefbaar en voorkomen uitdroging Nationaal Park De Peel (belangrijk voor het economisch perspectief).

- Impressie kleinschalig geborgen landschap van heggen, hagen, bosjes en bomenlaantjes.

Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

In het buitengebied is ruimte voor (grootschalige en kleinschalige) opwekking van energie.

- ☀ Impressie zonneweiden.
- ⚡ Impressie geclusterde windturbines.

Aanplant nieuwe bossen.

Impressie uitbreiding en behoud bestaande bossen. Natuurlijke buffer voor o.a. stikstof van buiten het gebied, ze beschermen het hoogveen voor invloed van buitenaf.

Met namen in de randen van natuurgebieden en om Deurne landbouw op basis van ecosysteemdiensten.

Impressie landbouw met positieve effecten op de bodemkwaliteit, watervasthoudend vermogen, verminderen chemische bestrijdingsmiddelen door het vergroten van de fauna en behoud van de natuur.

Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

- ➡ Impressie uitloop vanuit kernen naar buitengebied via netwerk van zeer aantrekkelijke recreatieve routes.

Sociaal-economisch potentieel van recreatie en toerisme uitnuttigen

Helenaveen is een toeristisch cluster. Bewoners en werkenden van grootstedelijke regio's zoals Brainport Eindhoven en Greenport Venlo vinden hier rust, groen en ontspanning zonder geur- en geluidsoverlast.

- 1 Impressie levendiger hart Helenaveen door intensivering van kleinschalige vormen van recreatie en toerisme.
- 🏠 Impressie vakantiewoningen.

Een deel van de agrariërs ziet kansen in kleinschalige recreatie en toerisme om een vitale bedrijfsvoering te behouden en beginnen nevenactiviteiten. Zijn gaan een kleinschalig en beleefbaar landschap onderhouden wat prettig is om in te recreëren. Dit zie je vooral in de randen van de natuurgebieden en om Deurne, daar waar de druk vanuit recreatie op natuur het hoogste is.

- Impressie landschapselementen zoals houtwallen, houtopstanden, bospartijen.
- ⚠ Impressie overnachten bij de boer (bijv.: b&b, kamperen etc.)
- 🛒 Impressie lokale verkoop producten.
- 🚶 Impressie recreatieve activiteiten (bijv.: bloemenplukken, oogsten, ontspanning, wellness etc.).

Zandwinningsplas benutten voor recreatie.

- 🏖 Zandwinningsplas wordt recreatieplas met o.a. strandjes waar verkoeling gezocht kan worden.

Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

- 1 Moderne ondernemingszones waar circulaire economie, hightech maakindustrie en ICT samenkomen.
- 2 Groene industrie met robuuste infrastructuur voor energieconversie. Kansen voor groene waterstof productie i.v.m. buisleiding.

Bedrijventerreinen

Groene randen om bedrijventerreinen zodat de beleving vanuit het landschap intact blijft.

Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

- Clustering intensieve landbouw.
- Impressie verwerking producten op erf (mogelijk in combinatie met lokale verkoop).
- Natuurbeheer en extensieve landbouw.

Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves

- Impressie ontsluiting Deurne door nieuwe randweg.
- 🚦 Impressie STOMP-principe wordt ten volste ingezet.

Hieronder worden per Deurnese pijler de leidende principes beschreven voor dit scenario.

De eerste pijler is een basispijler die vanzelfsprekend in alle scenario's terugkomt. Dit is de pijler *“Een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale RO.”*

Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken

Het landelijk gebied heeft een functie als goed toegankelijk *landschapspark* voor de kernen en vormt daarmee een recreatief uitloopegebied waarbij de toplandschappen beschermd blijven en tegelijkertijd mee veranderen met de tijd. In Deurne zetten we een voorbeeld neer van hoe de ontwikkeling van natuur en recreatie hand in hand gaan. De kernen en landschappen blijven herkenbaar en dat draagt voor de inwoners bij aan het gevoel van ‘thuis’ zijn.

Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

De gemeente Deurne zet stevig in op het verminderen van de regionale woningnood door een groot aantal woningen te realiseren. Dit gebeurt via inbreiding rondom het station en nabij werklocaties, hoogwaardige en kleinschalige uitbreidingen van de kernen, én de ontwikkeling van één à twee nieuwe wijken nabij de kern Deurne. Alle (bestaande en nieuwe) wijken zijn goed ontsloten door de nieuwe rondweg. Hierdoor ontstaat een mix van hoge en lage dichtheid. Daarbij blijft de huidige verhouding tussen wonen en werken behouden. Om sociale cohesie te versterken, investeert Deurne in ontmoetingsplekken op wijkniveau, omdat het traditionele “ons-kent-ons” op dorpsniveau niet langer zomaar haalbaar is. Daarvoor wordt Deurne te groot en misschien te stads. Dat vraagt ook om een uitbreiding van de maatschappelijke structuren, zoals het verenigingsleven. Tijdig stimuleren we draagkracht bij deze verenigingen om uit te breiden, zodat de nieuwe inwoners zich ook aan kunnen sluiten.

De openbare ruimte binnen de wijken is zo ingericht dat het ontmoeting tussen (oude en nieuwe) inwoners stimuleert. Tegelijkertijd wordt zorg beter en centraal georganiseerd om de groeiende bevolking goed te bedienen. Voor uitbreiding van woongebieden wordt gekeken naar de westkant van Deurne, met aandacht voor het behoud van beekdalen, en naar Vlierden. Dankzij de randweg is ook aan de oostzijde ruimte voor uitbreiding.

Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

Terwijl Deurne groeit, proberen we zoveel mogelijk oog te houden voor landschap en erfgoed. Het behoud en versterken van het karakter van de Peel, de beekdalen en de cultuurhistorische structuren zorgen voor een herkenbare en aantrekkelijke leefomgeving. Dat houdt in dat bijvoorbeeld ten oosten van Deurne het kleinschalige geborgen landschap van heggen, hagen, bosjes en bomenlaantjes weer zo veel mogelijk wordt hersteld en uitgebreid waar het passend is. Nationaal Park De Peel is belangrijk voor het economisch perspectief van het landelijk gebied in Deurne. Het landschap is aantrekkelijk en toegankelijk. Door deze status te benutten, versterken we recreatie, toerisme en natuurbeleving. Tegelijkertijd vraagt het benutten van Natura 2000-gebieden om zorgvuldige afwegingen: stikstofproblematiek en recreatiedruk moeten worden opgelost om natuurwaarden te behouden.

Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

In het buitengebied is ruimte voor (grootschalige en kleinschalige) opwekking en opslag van energie. Er zijn reserveringen voor zonneweiden en geclusterde windturbines en de opwekking van energie wordt vaker gecombineerd met andere functies (multifunctionele energieprojecten, bijvoorbeeld natuur, landschap of voedselproductie). In de kernen maken steeds meer huishoudens gebruik van stadsverwarming door geothermie. Bovendien is netneutraal bouwen steeds vaker een voorwaarde voor nieuwe ontwikkelingen. Daar waar ruimte was, is ook het groenblauwe raamwerk binnen de kernen versterkt. Bedrijventerreinen zijn omringd door groene randen.

Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

Juist als je hard groeit, moet er oog voor gezondheid zijn. We bouwen veel woningen, deels in hoge dichtheid. Om voor al deze nieuwe inwoners een prettig woonklimaat te creëren, zorgen we voor genoeg bomen en groen om hittestress tegen te gaan. Doordat de omgeving van Deurne is ingericht als landschapspark met veel nieuwe fijne routes nodigt de omgeving ook uit te bewegen. De impuls voor de recreatie betekent ook dat bewoners in hun eigen omgeving meer toegang hebben tot ontspanning. Dit past ook bij een gemeente waar pionieren in het DNA zit: hard werken, maar dan ook tot rust kunnen komen. Daarmee krijg je vitale inwoners in de gemeente.

De frequente OV-verbindingen maken het aantrekkelijk om de auto thuis te laten staan. Er is hierdoor veel levendigheid op straat. Dat maakt dat ondanks de schaa sprong, Deurne toch dat dorpse, gezellige karakter heeft en houdt.

Sociaal-economisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten

De gemeente Deurne stimuleert recreatie en toerisme actief door plekken aan te wijzen voor vormen van recreatie en door een netwerk van recreatieve routes op te zetten in de aantrekkelijke toplandschappen. Die toplandschappen veranderen wel mee doordat ze meer toegerust worden op recreatief gebruik, daar waar het de natuur niet schaadt. Doordat het landelijk gebied verandert, liggen er voor ondernemers en bewoners van het buitengebied veel kansen voor (neven)activiteiten op het gebied van recreatie en toerisme (en landschapsbeheer en energieopwek en -opslag). Hierdoor ontstaat een breed aanbod aan activiteiten voor (dag)recreatie. Boeren onderhouden een beleefbaar landschap, wat het hier extra prettig maakt. Dit zie je vooral in de randen van de natuurgebieden en om Deurne, daar waar de druk op recreatie en natuur het hoogst is. Daarnaast heeft Helenaveen nu een recreatief-toeristisch cluster waar het groen is uitgebreid en waar vakantiewoningen een plek vinden. Hierdoor krijgt het dorp een levendig centrum en zal een aantal woningen bijgebouwd worden. Bewoners en werkenden van grootstedelijke regio's zoals Brainport Eindhoven en Greenport Venlo vinden hier rust, groen en ontspanning zonder geur- en geluidsoverlast. Daarnaast is er in Deurne ruimte voor zakelijke recreatie, met ruimte voor vergader- en horecalocaties zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

Deurne is uitgegroeid tot een krachtige economische motor in de regio, waar stedelijke ontwikkeling en bedrijvigheid elkaar versterken. Daarmee is de gemeente echt onderdeel geworden van de Brainport. Rond de woonkernen zitten moderne ondernemingszones die goed verbonden zijn met de hoofdkern. De geconcentreerde woningbouw creëert namelijk ook ruimte voor extra werklocaties (kantoren) binnen de ring. De strategische ligging in de buurt van Eindhoven, Venlo, 's-Hertogenbosch, Tilburg en Nijmegen maakt Deurne tot een knooppunt voor regionale samenwerking. Arbeidskrachten komen naar Deurne om comfortabel en betaalbaar te kunnen wonen én ook te werken in de eigen gemeente. Daarnaast, door de goede verbinding van het intercitystation met omliggende steden, is Deurne ook in trek als woongemeente voor forensen.

Dankzij een slimme benutting van ruimte is het dorp meer verticaal gegroeid: compacte woon-werkcampussen en hoogbouw rond het station zorgen voor een dynamische mix van wonen, werken en mobiliteit. Het stationsgebied is nu een bruisend knooppunt waar circulaire economie, hightech maakindustrie en ICT samenkomen. Succesvol is ook de ontwikkeling van het biobased industrie- en overslagcluster. Met duurzame aanvoer van grondstoffen via spoor, buisleidingen en kanaal, en een robuuste infrastructuur voor energieconversie, is Deurne een vestigingslocatie voor groene industrie. De diversificatie van de economie versterkt niet alleen de regionale werkgelegenheid, maar zorgt ook voor een goede woon-werkbalans.

Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

Het buitengebied transformeert. Het landschap is toegankelijker en biedt ruimte voor de groeiende bevolking. Dat heeft gevolgen voor de huidige agrarische gemeenschappen. Het areaal wordt kleiner, waar

mogelijk en noodzakelijk natuurinclusiever en het landgebruik multifunctioneler. Akkerbouw, veeteelt, bosbouw en incidenteel glastuinbouw vinden plaats aan de flanken. De gemeente zet in op clustering van intensieve veeteelt en industrie op agro-industrieterreinen en gaat hiermee in gesprek met stoppende agrariërs, of agrariërs die hun bedrijf willen vergroten. Voor ondernemers en bewoners van het buitengebied liggen er veel kansen voor (neven)activiteiten op het gebied van recreatie en toerisme, landschapsbeheer en energieopwek en -opslag. Ook kunnen meer boeren op hun eigen perceel gaan produceren of verkopen.

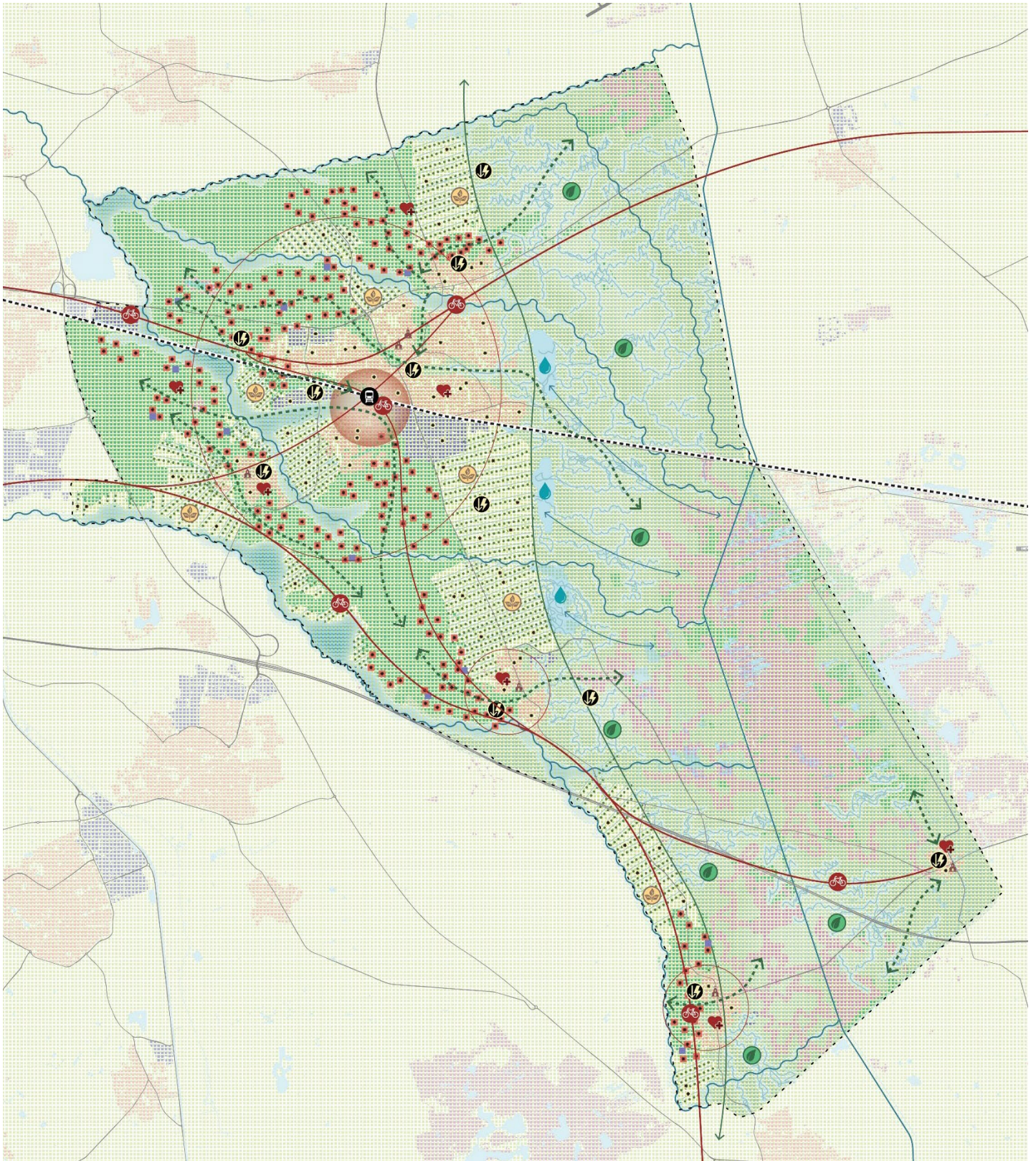
Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves

De netwerken van mobiliteit (en energie) vormen leidende structuren in de gemeente. Het treinstation is doorontwikkeld tot een moderne mobiliteitshub, waar reizigers eenvoudig overstappen tussen trein, bus, deelauto's, deelscooters en fietsverhuur. Het openbaar vervoer heeft een hoge frequentie, waardoor het een aantrekkelijk alternatief is voor de auto. Door de potentie van spoor- en busstations optimaal te benutten, sluit Deurne aan bij de verstedelijkingsopgave van Brainport en ondersteunt het de schaa sprong van de innovatieve regio. Tegelijkertijd is het regionale fietsnetwerk uitgebreid met nieuwe snelfietsroutes tussen treinstations, die zowel recreatie als woon-werkverkeer stimuleren. Ook de ontsluiting via de weg is geoptimaliseerd. Een rondweg rondom de kern van Deurne houdt wijken aan beide zijden van de ring goed bereikbaar. Ook helpt de rondweg bij het verdelen van de verkeersstromen en het verminderen van ongewenst autoverkeer door woonwijken, waardoor de leefkwaliteit toeneemt. Het STOMP-principe kennen ze in Deurne door en door en is bovendien een vereiste om alle nieuwe woningbouw toegankelijk te houden.

Scenario C: Deurne groeit en bloeit

We bevinden ons in 2050. Duurzaamheid en vergroening vormde een onderdeel van alle plannen. De natuur in gemeente Deurne is volledig hersteld en uitgebreid. De afgelopen 25 jaar heeft in de gemeente een grote investering in de groen-blauwe ruimte plaatsgevonden. Om datgene wat ons de kans heeft gegeven om te pionieren, het veen en de rijke gronden van de gemeente, zoveel mogelijk te herstellen en tegelijkertijd ook om de gemeente klimaatrobuust te maken. De natuur ademt weer, het water is weer volop in de gemeente aanwezig en dat maakt dat Deurne het nu snel veranderende klimaat goed aankan.

Daarmee is het ruige van de Peel hier weer te beleven en groeit het leefgebied van Deurne uit tot een unieke groene parel waar het goed leven is. Het natuurlijke systeem van De Peel is van grote ecologische waarde door de bijzondere bodemopbouw. Er is een rijke biodiversiteit in de hele gemeente, ook in de kernen. Er is minder asfalt en meer groen in het straatbeeld. Er wordt veel water nu vastgehouden en dankzij de innovatieprojecten strategische watervoorraad heeft de gemeente samen met kennisinstumenten en ondernemers de afgelopen 15 jaar de oplossingen in beeld gebracht om ook gebiedsvreemd water dat een andere waterkwaliteit heeft, geleidelijk aan schoon te krijgen. Het nu schonere gebiedsvreemde water is de redding van het veengebied geweest en biedt nu kansen voor de natuurinclusieve landbouw en het aanleggen van een drinkwatervoorraad. Inwoners wonen in klimaatadaptieve wijken en op plekken die logisch beredeneerd zijn vanuit de ondergrond. Dit zijn veelal kleinschalige buurtjes te midden van groene landschappen, gekoppeld aan de bestaande kernen. Deze kleinschalige buurtschapjes stutten daarmee de lokale leefgemeenschappen. Zo woont iedereen – nieuwkomer en al langgevestigde bewoner – in de buurt van groen en water en kan je maximaal onthaasten. De buurtschapjes zijn grotendeels energieneutraal en zelfvoorzienend. Daar waar het kan steunen deze nieuwe buurtschapjes de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad door nabijgelegen woningen te betrekken in hun gesloten lokale energiekringloop. De kern van Deurne verdicht een beetje, maar ruimte voor het groenblauwe netwerk in de kern heeft prioriteit om zo in de oostelijke stedenband van Regio Eindhoven die groene oase voor haar inwoners te blijven. Door de goede OV-verbindingen en fietsroutes is het makkelijk om naar je werk te reizen in één van de buurgemeenten. De gemeente Deurne is namelijk best gegroeid nog dankzij alle woningbouw. Het inwonertal nadert de 50.000 inwoners. Daarbij is de balans tussen wonen en werken zoals die in 2025 bestond losgelaten. We zijn meer een woongemeente geworden. Dat neemt niet weg dat er geen ontwikkelruimte is voor ondernemers. Die ruimte wordt echter gevonden op de bestaande bedrijventerreinen. Daar wordt hard gewerkt aan verduurzaming en circulariteit. Herstructurering en het efficiënter gebruik van de ruimte hoort daarbij. In de buurtgemeenschapjes is ruimte voor werken aan huis maar op beperkte schaal, zonder overlast voor omwonenden. Recreatie in de gemeente is vooral extensief en nieuwe ontwikkelingen zijn beperkt toegestaan in reeds bestaande kernen of heel kleinschalig ter ondersteuning als extra activiteit op een agrarisch bedrijf. Zolang schade en overlast op de natuur beperkt blijft. Zodra in de periode 2040 – 2050 blijkt dat het land van Deurne weer veerkrachtig is, de natuur tegen een stootje kan, zal de gemeente overwegen of het laten groeien van kleinschalige recreatie passend is. Het landbouwareaal in dit scenario is kleiner geworden en de boeren die brood zagen in 25 jaar lang focus op landschaps- en natuurherstel zijn daarmee een halve generatie volledig natuurinclusief en uitgegroeid tot de hoeders van alles wat groeit en bloeit in Deurne. Zo werken we aan een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale ruimtelijke ontwikkeling.

Scenario c: Deurne groeit en bloeit

Legenda

Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken

- Nieuwe natuur overwegend op de veenachtige gronden. Herstel Oer-natuur De Peel met veel vennen (op de flanken) voor het aanvullen grondwater. Ongerept of onder beheer van agrariërs.
- Dorpen blijven herkenbaar doordat de dichtheden minder omhooggaan dan in andere scenario's. Er wordt flink ingezet op leefbaarheid, en herkenbaarheid van lokale identiteit, ook van de kleine kernen. Helenaveen wordt ontzien en ligt in de luwte van de vergrote Deurnesche Peel.

Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

Wonen op de dekzandruggen in het groen rond bestaande kernen. "Helsinki model" met lage dichtheden: kleine buurtschapjes in groene (bosachtige-) omgeving zoveel mogelijk nabij de bestaande kernen.

- Impressie lage dichtheid woningbouw.
- Impressie hoge dichtheid woningbouw.
- Impressie verdichten en vernieuwen.

Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

- Impressie natuurherstel van veen.
- Natuurherstel van beekdalen. Hermeenderen van de beken voor langzame afvoer. Verruiming van het beekdalprofiel met infiltratie mogelijkheden voor het op peil houden van het grondwater.
- Impressie herstel huidige bossen en nieuwe aanplant op de dekzandruggen. Uitbreiding natuur op zandige gronden, vergroten biodiversiteit, opnemen van CO₂ en fijnstof.

Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

De verduurzaming en vergroening is vooral ingezet op het verkleinen van de ecologische footprint in alle handelingen. Zuinig omgaan met grondstoffen en energiebronnen. Daarbij zoveel mogelijk kiezen voor kleinschalige oplossingen die overzichtelijk zijn.

- Impressie kleinschalige energieopwekking in de buurtschappen en kernen (zelfvoorzienend).
- Impressie energiebesparing, hergebruik en efficiëntie van in te zetten systemen.

Herstel van natuur en landschap houdt in dat in dit model de vergroening maximaal is opgepakt ook in de kernen.

- Impressie kernen zijn onderdeel van het natuurlijk ecosysteem door groenblauwe dooradering die diep in de kernen door dringt.

Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

- Impressie leefomgeving is groen en gezond, uitstoot van schadelijke stoffen is grotendeels teruggebracht naar nul.
- Impressie veerkrachtige landschap met veel ruimte voor water door innovatieprojecten strategische watervoorraad, door te experimenteren met terugpompen van gebiedseigen water of het schoner maken van (gebeidsvreemd) water uit het Peelkanaal. Alles om een waterbuffer op te bouwen die voor verkoeling zorgt maar ook zorgt dat Deurne een aangenaam leefklimaat kan opbouwen.

Sociaal-economisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten

- De Peelrandbreuk wordt zichtbaar gemaakt als uniek verschijnsel, op de scheidingslijn tussen oer-natuur en het moderne landschap.
- Impressie kleinschalige (extensieve vormen van) recreatie zijn toegestaan maar gebeurt op beperkte schaal zonder schade of overlast aan natuur.

Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

Minder nadruk op het laten groeien van het aantal banen, de Deurnese inwoners vinden makkelijk hun weg in de regio.

- Impressie kleinschalig gekoppeld aan de nieuwe buurtschappen.
- Bedrijventerreinen

Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

- Vruchtbare podzolgronden gebruiken voor extensieve landbouw.
- Impressie extensieve landbouw op basis van ecosystemen met waterpeil aangepast naar de natuur.
- Delen van het agrarisch gebied wordt een combinatie van natuur en extensieve natuurinclusieve landbouw.

Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves

Nadruk op fietsen en ov. Autogebruik sterk verminderen.

- Impressie snelle en comfortabele fietsroutes.

Hieronder worden per Deurnese pijler de leidende principes beschreven voor dit scenario.

De eerste pijler is een basispijler die vanzelfsprekend in alle scenario's terugkomt. Dit is de pijler *“Een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale RO.”*

Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken

Op een aantal plekken brengen we de landschappen en natuur terug naar hoe het vroeger was, voordat de mens ingreep. Daarmee geven we de ruimte aan het veen en aan beken om weer ruim te kunnen kronkelen door het landschap. We laten water, waar dat veilig is, meer haar gang gaan en proberen minder af te voeren. Doordat de gemeente organisch groeit en de landschappen hersteld worden, kan de Deurnese identiteit goed worden geborgd. De leefbaarheid van de kernen staat net als de natuur vol in de aandacht en hiervoor spelen nabijgelegen nieuwe buurtschappen een belangrijke rol.

Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen

Op de plekken die vanuit water- en bodem-sturend geschikt worden geacht, is ruimte voor uitbreiding. Waar mogelijk, is aansluiting gezocht bij bestaande kernen. Uitbreiding gebeurt bij voorkeur door middel van kleinschalig opgezette buurtjes, ingebed in aantrekkelijk groene landschappen, altijd in de buurt van water zoals de beekdalen. Deurne biedt daarmee niet alleen ruimte voor de groei van de eigen bevolking, maar is ontwikkeld tot een aantrekkelijke vestigingsgemeente voor kenniswerkers uit de regio. De groei van Deurne gaat hand in hand met natuur en landschap. Door deze geclusterde ontwikkeling blijft er volop ruimte voor rust en recreatie. Deurne zelf maakt deel uit van het ecosysteem door een fijnmazige groenblauwe dooradering, die natuur, water en stedelijke functies met elkaar verbindt. De buurtschappen steken in op energieneutraliteit en zelfvoorzienendheid. Dat betekent dat in de buurtschappen ook ruimte is voor (lichte) vormen van werken, werkvormen gekoppeld aan huis die geen overlast voor omwonenden zorgt.

Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling

De natuur wordt zoveel mogelijk hersteld, zodat de biodiversiteit alle ruimte krijgt om te groeien. Daarbij wordt goed gekeken hoe de landschappen voor de grote ontginningen van oudsher functioneerden. Deze natte gebieden dragen bij aan het verder vergroten van de biodiversiteit en zijn een boost voor de huidige Natura2000-gebieden. Het veen en zeker ook de beekdalen zorgen dus voor een leidende structuur. Ook zorgen deze uitgebouwde beekdalen voor een robuust landschap waarin het bij een veranderend klimaat aangenaam wonen is.

Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen

Er is vol ingezet op het verbeteren van de natuurkwaliteit en de biodiversiteit. Dit is gedaan door het aanplanten van natuurbossen en dekzandgronden. Het buitengebied staat in het teken van beleving van het landschap. Hier passen grootschalige vormen van energieopwekking, zoals grote zonnevelden of windturbines, dus niet. Duurzame energieopwekking vindt daarom voornamelijk plaats in het stedelijk gebied. Daarbij kan een nieuwbouwbuurtschap nabijgelegen woningen van de bestaande kern ondersteunen in de te behalen verduurzaming. Op plekken met genoeg dichtheid wordt ingezet op lokale warmte- en koudeopwekking. Gebouwen en wijken maken gebruik van duurzame warmtenetten die restwarmte uit industrie en afvalverwerking benutten. Daarnaast wordt warmte gewonnen uit oppervlaktewater en rioolwater, en wordt ondiepe geothermie toegepast voor verwarming en koeling. Slimme systemen voor warmte-terugwinning in woningen en kantoren zorgen voor extra efficiëntie, zodat energie lokaal en circulair wordt benut en de kern klimaatneutraal en toekomstbestendig blijft. De extra bomen in de kernen zorgen voor verkoeling bij hittegolven en dragen bij aan een aangenaam leefklimaat. Waar mogelijk combineren we de opwek van energie met waterlandschappen.

Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter

Door het natuurlijke landschap waar Deurne in dit scenario voor gaat, is de leefomgeving een stuk gezonder. Er is minder uitstoot van schadelijke stoffen, mensen kunnen recreëren in de natuur en gezond leven staat voorop. De gemeente is leefbaar, ook op lange termijn. Het landschap biedt genoeg veerkracht om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Er staan meer bomen en er zijn verkoelende gebieden om op te zoeken op warme dagen. Er is onderzocht hoe extreme neerslag beter kan infiltreren in de bodem en nieuwe ontwikkelingen passen zich hier op aan. Dat maakt Deurne een veilige en gezonde plek om te wonen in een tijd van veranderend klimaat.

Sociaal-economisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten

Op de beste landbouwgronden passen agrariërs duurzame en circulaire landbouw toe. Daarnaast verbreden zij hun activiteiten met functies voor extensieve vormen van toerisme en recreatie, zodat het gebied economisch vitaal blijft en bezoekers kan ontvangen zonder schade aan natuur of overlast. Dit draagt ook bij aan het in stand houden van voorzieningen en de leefbaarheid in de kleinere kernen.

De Peelrandbreuk vormt een consistente groene verbinding en wordt samen met de wijstgronden beleefbaar gemaakt als een uniek verschijnsel van de Peel (zie kaart Novex de Peel). Om de toeristische aantrekkingskracht verder te vergroten, worden historische lanen, houtwallen en groenstructuren aangeplant. Deze ingrepen maken de geschiedenis tastbaar en geven het landschap extra allure.

Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven

Werken blijft van belang, maar we beseffen ons dat we goed verbonden zijn met een actieve regio. De groei van gemeente Deurne heeft niet automatisch geleid tot een evenredige groei van het lokale bedrijfsleven en is de afhankelijkheid van werkgelegenheid in de regio gegroeid. Veel inwoners werken in omliggende steden zoals Eindhoven en Helmond, maar kiezen ervoor om thuis te komen in een rustige, groene omgeving. Waar bedrijvigheid wel in is gegroeid is circulariteit. Op de bestaande bedrijventerreinen is ruimte gecreëerd om slimmer om te gaan met reststromen, het hergebruiken van grondstoffen. – *“resource recovery.”* Hierbij werken we ook samen met de regio. We creëren nieuwe banen, maar wel in balans met de natuurdoelstellingen. Tegelijkertijd ontstaan er in Deurne inkomsten uit natuurinclusieve landbouw en uit diensten die bijdragen aan het behoud en de ontwikkeling van het ecosysteem. Ook hier zijn volop banen, zij het kleinschaliger, bijvoorbeeld werk aan huis.

Perspectief bieden voor het agrarisch gebied

We willen de natuur weer volledig herstellen. Dat houdt in dat het agrarisch areaal kleiner wordt, daar waar dit voor het herstel van de natuur als noodzakelijk wordt geacht. De landbouw die overblijft, is vooral dienend aan de natuur. Op de beste landbouwgronden, bijvoorbeeld op de podzolgronden, zetten we in op duurzame en circulaire landbouw. Agrariërs werken met respect voor de natuur en passen teeltmethoden toe die bodemkwaliteit, waterbeheer en biodiversiteit versterken. Daarnaast verbreden zij hun activiteiten met functies zoals natuurbeheer, recreatie en educatie, zodat landbouw niet alleen voedsel produceert, maar ook een waardevolle bijdrage levert aan het behoud van het landschap en de vitaliteit van het gebied.

Mobiliteit is geen doel op zich en staat in dienst van andere opgaves

Inwoners verplaatsen zich efficiënt en duurzaam via hoogwaardige openbaarvervoerverbindingen langs de flanken van het gebied. Tussen de kernen zorgen snelle en comfortabele fietsroutes voor een aantrekkelijk alternatief voor korte ritten, ondanks dat veel woningbouwplannen buiten 15-minuten fietsafstand van de kern en het treinstation van Deurne liggen. We verwachten dat het fietsen de komende 25 jaar zich ontwikkelt, we fietsen sneller, lichter en veiliger. Daarmee groeit de reikwijdte van de fiets. Richting Helmond en Eindhoven worden doorfietsverbindingen verbeterd en de lobby voor snelle OV-verbindingen wordt voortgezet. Voor haar mobiliteit rolt Deurne het STOMP-principe geleidelijk uit. Voor het autoverkeer geldt een minimaal netwerk van wegen, uitsluitend bedoeld voor stille en schone voertuigen, zodat de kleine

dorpen goed bereikbaar blijven zonder dat dit ten koste gaat van rust, leefbaarheid en natuur. Dit is een groen, groeiend en bloeiend Deurne in 2050.